

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 63/2021
29.04.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божицара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Александар Аврамовић, адвокат из ..., против тужене Српске православне цркве, Епархије ..., ..., чији је пуномоћник Слободан Нешић, адвокат из ..., ради поништаја решења и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2370/2020 од 01.10.2020. године, у седници већа одржаној 29.04.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2370/2020 од 01.10.2020. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 2370/2020 од 01.10.2020. године одбијена је, као неоснована, жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Врању П1 21/18 од 14.02.2018. године, исправљена решењем истог суда П1 21/18 од 27.05.2020. године, којом је одбијен, као неоснован, тужбени захтев да се поништи, као незаконито, решење о отказу уговора о раду тужене од ...2014. године и да се наложи туженој да тужиоца врати на рад, на радно место ... или сагласно стручној спреми, знању и способностима и обавезан тужилац да туженој на име трошкова парничног поступка исплати износ од 135.750,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011....18/2020, у даљем тексту: ЗПП), Врховни касациони суд је оценио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а на

друге битне повреде одредаба парничног поступка због којих се ревизија може изјавити се наводима ревизије одређено не указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је од стране Православног епископа Епархије ... од ...2003. године, као службеник Епархијског управног одбора Православне Епархије ..., распоређен на радно место ..., док је решењем ... од ...2007. године постављен на дужност ...

Дана ...2013. године тужилац и Епархијски управни одбор Православне Епархије ... закључили су Уговор о утврђивању права, обавеза и одговорности који је измењен Анексом број ... од ...2013. године и којим је тужилац распоређен на послове ... Саборног храма „...“ у ... Пресудом Основног суда у Врању П1 769/13 од 08.05.2014. године (правноснажна 15.10.2014. године) анекс уговора о раду од 20.08.2013. године је поништен као незаконит и обавезан је тужени Епархијски управни одбор Православне Епархије ... да тужиоца врати на рад на послове ..., ... или друго одговарајуће место у складу са стручном спремом тужиоца.

Тужилац је ...2014. године писаним захтевом, насловљеним као „Отказ уговора о раду и престанак радног односа“ упућеним Епархијском управном одбору Православне Епархије ... и Црквеној општини ..., тражио да му престане радни однос закључно са ...2014. године, на основу чега је ББ, председник Црквеног одбора православног храма „...“ у ..., потписао решење од ...2014. године којим је тужиоцу отказан уговор о раду од ...2013. године. Решење је снабдевено печатом Српске православне црквене општине у ... Изјаву о отказу уговора о раду тужилац је опозвао писменом од ...2014. године.

Тужилац тужбом, поднетом против Епархијског управног одбора Православне Епархије ..., уређеном поднеском од ...2016. године утолико што је на страни туженог означио Српску православну цркву, Епархију ..., ..., тражи поништај решења о отказу уговора о раду, јер је потписано од стране неовлашћеног лица, а његова изјава воље о престанку радног односа по основу које је донето побијано решење је дата под принудом.

На овако утврђено чињенично стање, правилно су нижестепени судови применом материјалног права из одредби Устава Српске православне цркве („Службени лист Српске православне цркве бр.7-8 од 01.08.(19.07.)1947), Закона о црквама и верским заједницама („Службени гласник РС“ бр. 36/06), Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/05... 75/14) и Закона о облигационим односима, оценили да тужбени захтев није основан.

Неосновано се наводима ревизије оспорава правилна примена материјалног права.

Према Уставу Републике Србије („Службени гласник РС“ бр. 98/06) цркве и верске заједнице су равноправне и одвојене од државе и слободне да самостално уређују своју унутрашњу организацију, верске послове, да јавно врше верске обреде, да оснивају верске школе, социјалне и добротворне установе и да њима управљају, у складу са законом.

Српска Православна Црква, као и поједини њени саставни делови и установе, предвиђене Уставом Српске православне цркве (Патријаршија, епархије, црквене општине, манастири, задужбине, самосталне установе или такви фондови и према црквеној намени, поједини храмови) су, у смислу члана 3. Закона о Српској Православној Цркви (1929) правна лица.

Српска православна црква је епископална, њена главна административна подела је на епархије, како у црвенојерархиском, тако и у црквеносамоуправном погледу. Епархију у црквеноадминистративном погледу чине архијерејска намесништва, црквене општине, парохије и манастири. Архијерејско намесништво сачињава одређени број црквених општина и парохија, а црквену општину сачињавају припадници Српске православне цркве са свештеником на једној одређеној територији која може обухватати једно или више места, а у циљу старања о потребама цркве. Наведена правна лица су способна да стичу и држе покретна и непокретна добра и врше права и обавезе које им као таквима припадају.

Законом о црквама и верским заједницама („Службени гласник РС“, бр. 36/2006) уређена су питања која се односе на правни положај црква и верских заједница и њихову аутономију, па је тако одредбама члана 6. став 1. и 3. прописано да су цркве и верске заједнице независне од државе и једнаке пред законом, а чланом 5. став 4. да цркве и верске заједнице имају право да самостално уређују и спроводе свој поредак и организацију и да самостално обављају своје унутрашње и јавне послове.

Члном 9. овог закона црквама и верским заједницама које су регистроване у складу са законом признато је својство правних лица. Према том члану закона организационе јединице и установе црква и верских заједница могу стећи својство правног лица у складу са аутономним прописима цркве, односно верске заједнице, а на основу одлуке надлежног органа цркве и верске заједнице. Цркве и верске заједнице могу својим актима мењати и укидати своје организационе јединице, органе и установе које имају својство правног лица и захтевати њихово брисање из Регистра. Цркве и верске заједнице, као и њихове организационе јединице и установе са својством правног лица, у јавној употреби користе искључиво службени назив под којим су регистроване.

Према одредби члана 2. став 1. Закона о раду, одредбе овог закона примењују се на запослене који раде на територији Републике Србије, код домаћег или страног правног односно физичког лица (у даљем тексту послодавца), ако законом није друкчије одређено. У контексту ове одредбе послодавац правно лице је сваки организован облик рада, коме је правним поретком признато својство субјекта, и који, због тога, може да стиче права односно преузима обавезе и одговорности из радног односа.

Такав положај послодавца, у спорном односу међу странкама има тужена која је, као правно лице, донела побијано решење о престанку радног односа тужиоца.

У моменту доношења побијаног решења од ...2014. године (донетог пре правноснажности пресуде којом је поништен као незаконит анекс уговора о раду од ...2013. године, са правом враћања тужиоца на радно место ...) тужилац је радио на радном месту ... Саборног храма „...“ у ... Тај Саборни храм је у саставу Епархије ..., једне од Епархија Српске православне цркве и у смислу напред цитираних одреби

Устава Српске православне цркве, Закона о црквама и верским заједницама и Закона о раду има својство правног лица, а у складу са тим и право да самостално уређује и спроводи свој поредак и организацију и да самостално обавља своје унутрашње и јавне послове. Сходно наведеном, супротно наовдима ревизије, побијано решење о отказу уговора о раду, потписано од стране председника црквеног одбора Саборног храма „...“ у ..., на основу одлуке о отказу уговора о раду донете на седници управног одбора црквене општине „...“ у ... и снабдевено печатом Српске православне црквене општине у ... је потписано од стране овлашћеног лица.

Правилна је и оцена нижестепених судова да се тужбеном захтеву не може удовољити и из разлога што тужилац правно релевантним доказима није доказао тврдњу да је изјаву од ...2014. године, којом је тражио да му престане радни однос код тужене, дао под принудом, због претње отказом јер послове на које је распоређен због свог здравственог стања није могао да обавља, а што би у смислу одредби Закона о облигационим односима водило поништају решења донетог на основу тако дате изјаве. При том, на правилност побијаног решења није од утицаја чињеница да је тако дату изјаву тужилац након доношења побијаног решења опозвао. Ово због тога што је отказ једнострана изјава воље запосленог да му престане радни однос, која производи правно дејство чим отказни акт допре до оног коме је упућен. Запослени може анулирати дејства изјаве о престанку радног односа средством које ће стићи ономе коме је упућено пре те изјаве или истовремено са њом, што говори да је изјава о отказу неопозива. Кад је писмени отказ достављен послодавцу, до престанка радног односа долази *ipso iure* (по самом закону) и њега обично прати декларативно решење послодавца којим се констатује да је вољом запосленог дошло до престанка радног односа.

Врховни касациони суд је ценио и остале наводе ревизије, којима се не доводи у сумњу правилност побијане пресуде, због чега ти наводи нису посебно образложени.

Из наведених разлога, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Божидар Вујичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић